

czystości i świąt przypadających w ciągu całego roku kościelnego. Możemy więc w nich znaleźć bardzo bogaty materiał biblijno-homiletyczno-asceetyczny do przemówień i osobistych rozmyślań, a szczególnie do głoszonych wiernym homilii podczas odprawiania liturgii Mszy św. Ze względu na to ostatnie przeznaczenie można książkę tę uznać na niezmiernie pożyteczną dla kapłanów pracujących w duszpasterstwie.

Omówione w tej pracy poszczególne jednostki nie są homiliami w ścisłym tego słowa znaczeniu. Autor nie zabiega o to, by w nich dawać pełne i wyczerpujące omówienie czytań mszalnych, przypadających na jakąś uroczystość, lecz by w oparciu o nie przekazać jakąś naukę, ułatwiającą wierzącemu człowiekowi konkretnie religijne i Boże życie na codzień. Wychodząc z tych założeń, rozpoczyna zwykle swoje rozważanie od nawiązania do aktualnej sytuacji, by później przejść do analizy konkretnego tekstu biblijnego i zakończyć swoje wywody praktycznym życiowym wnioskiem. Ze względu na taką właśnie podjętą przez Autora metodę, jego rozważania są niezwykle praktyczne i bardzo związane z życiem. Autor tak prowadzi tok swych rozważań, aby w końcu dać odpowiedź na pytanie, w jakim stopniu właśnie dziś przeczytane Słowo Boże jest obecnie aktualne i co daje współczesnemu człowiekowi. Można powiedzieć, że w tych rozważaniach Autor jest bardzo egzystencjalny i we właściwy sobie sposób oryginalny.

Rozważania są stosunkowo krótkie, ale może i dzięki temu jasne i przejrzyste. Po każdym rozważaniu Autor dodaje tekst własnej ułożonej przez siebie *Modlitwy Wiernych*, która jest bardzo ściśle zharmonizowana z tekstem czytań mszalnych i z napisanymi przez niego refleksjami.

Język i styl Autora jest bardzo jasny, potoczny. Z tej racji rozważania O. Cz. Kudronia czyta się z wielkim zainteresowaniem i wiele się z nich korzysta.

O. CZESŁAW KUDROŃ, CSSR, *Owoc Krzyża*, Warszawa 1974, stron 192.

Pracę niniejszą należy ocenić pozytywnie z wielu względów. Przede wszystkim jest ona jakimś konkretnym wprowadzaniem w życie dekretów i uchwał Soboru Watykańskiego II, na odcinku przybliżania wiernym nie tyle samego Pisma św., ile jego tekstów używanych w czytaniach liturgicznych omawianego przez Autora okresu roku liturgicznego.

O. Cz. Kudroń w omawianej obecnie pracy zajmuje się chyba najważniejszym okresem roku liturgicznego, bo okresem Wielkiego Postu i okresem Paschy, tj. niedzielami po Wielkanocy (od 1 do 7). Opracowane przez siebie homilie na poszczególne niedziele nazywa skromnie „szkicami”, choć w istocie rzeczy są to pełnowartościowe i treściwe kazania.

Zaletą tych kazań jest to, że omawiają one nie tylko teksty używane podczas czytań mszalnych na daną niedzielę, ale prawie każde nawiązuje do okresu liturgicznego, akcentując główną myśl danego okresu. I tak homilie do czytań w czasie Wielkiego Postu podkreślają stale rolę i znaczenie pokuty w życiu człowieka, konieczność pojednania się z Bogiem i potrzebę wewnętrznej odnowy. Są one jeszcze uzupełnione sześciu rozważaniami pasyjnymi (ss. 81—113), na temat „człowieka”, któremu najbardziej ta odnowa jest potrzebna. Można powiedzieć, że homilie z tego okresu stanowią jednolitą całość i mogą służyć jako bogaty materiał do nauk rekolekcyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem roli i znaczenia spowiedzi w życiu człowieka.

W drugiej części swej pracy Autor nadal jest wierny swoim głównym założeniom: przez wszystkie homilie, a jest ich trzy na każdą niedzielę (rok A, B, C), przewija się myśl o konieczności wewnętrzznego zjednoczenia się z Chrystusem Zmartwychwstałym, oraz o obowiązku życia na co dzień wyśłużoną nam przez Chrystusa łaską. I tu także można powiedzieć, że ho-

milie w tej części również stanowią zamkniętą w sobie całość i zawierają pewien zarys zasad związanych z wewnętrznym życiem człowieka.

Treść zarówno homilii wielkopostnych, jak i wielkanocnych jest podana językiem bardzo komunikatywnym, chciałoby się powiedzieć — mowa trafiająca bezpośrednio do przekonania współczesnego człowieka i chociaż Autor omawia na ogół prawdy stare i znane, to jednak czytając jego książkę odnosi się wrażenie, jakby się miało do czynienia z po raz pierwszy słyszanyimi prawdami.

Bardzo słuszne i mające pokrycie w tekście książki jest stwierdzenie Autora wypowiedziane we Wprowadzeniu: „W całości rozważań zamknięta jest myśl zasadnicza, aby na apel miłości Zbawiciela odpowiedzieć szczerą postawą pokutną i dążeniem do utrwalenia naszego przymierza z Bogiem” (s. 5).

O. CZESŁAW KUDROŃ, CSSR, *Stał się człowiekiem*, Warszawa 1974, stron 192.

Trzeci tomik homilii O. Cz. Kudronia nosi podtytuł *Rozważania liturgiczne na niedziele Adwentu i po Bożym Narodzeniu*. Wydaje się, że Autor napisał go w oparciu o te same założenia co dwa pierwsze tomiki, tj. w oparciu o akt przyjścia na ziemię Syna Bożego oraz o konsekwencje związane z tym faktem, tj. o prawdę o zbawieniu człowieka.

Ta idea dominuje we wszystkich rozważaniach, zaś Autor sam od niej wychodząc tak na ten temat pisze we wstępie: „Chrystus narodzony w Betlejem z Niepokalanej Matki rodzi się ciągle i ponawia tajemnicę swego życia w sercach wiernych wyznawców; jest nieustannie wśród nas” (s. 5).

Autorowi w jego homiliach nie chodzi tylko o suchy komentarz tych czy innych tekstów ewangelicznych, o naukową egzegezę perykop biblijnych, ale przede wszystkim o praktyczne znaczenie i zastosowanie pouczeń biblijnych do konkretnego życia. Z tej też racji można powiedzieć, że jego homilie mają charakter egzystencjalny, wychodzą z życia ludzkiego i do tego życia, do jego codziennych problemów stale nawiązują. Dlatego są one w pełnym tego słowa znaczeniu homiliami nowoczesnymi i bardzo atrakcyjnymi.

Widać w nich olbrzymią troskę Autora o to, by nie powtarzać starych, już znanych, frazesów, ale by podawać dawne prawdy w najnowszym ujęciu. Idąc po linii tych założeń Autor ubogaca swoje homilie dołączonymi do nich tekstami „modlitwy wiernych” oraz ułożonymi przez siebie tekstami „modlitw wieczornych”. Ze względu na to ostatnie Autor jest bardzo oryginalny. W każdej modlitwie wieczornej (napisanej wierszem) można dostrzec streszczenie tych myśli, które były poruszone w homiliach. Jest to niewątpliwie zamierzenie celowe, by zarówno czytelnika, jak i potencjalnego słuchacza utwierdzić w przekonaniu, że to, co słyszał czy czytał, posiada dla niego bardzo głębokie znaczenie. Można by tekst tej „modlitwy wieczornej” uważać za końcowy wniosek, względnie postanowienie, jakie każdy słuchacz powinien ze słyszanej homilii wyciągnąć dla siebie.

Pragnę też zwrócić tu uwagę na bogatą treść teologiczną omawianych homilii, do czego także niewątpliwie przyczynił się sam rozważany okres Bożego Narodzenia, przypominający nam podstawową prawdę o naszym zbawieniu.

W omawianych rozważaniach Autor ukazuje nam się jako dobry teolog i znawca problemów życia współczesnego człowieka, dlatego też jego homilia są nie tylko na czasie, ale mogą oddać olbrzymią przysługę wątpiącym i szukającym prawdy ludziom. Homilie te są godne polecenia.

O. CZESŁAW KUDROŃ, CSSR, *Nadzieję mocni. Rozważania liturgiczne na niedziele zwykłe*, Warszawa 1975, stron 192.